

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-12-14
Besvaras senast
2017-12-28

Till statsrådet Åsa Regnér (S)

2017/18:479 Personlig assistans

Möjligheten att få personlig assistans har begränsats efter två vägledande domar i Högsta förvaltningsdomstolen; det visar en analys som Socialstyrelsen har gjort. Domarna har fått direkta konsekvenser för såväl kommuner som enskilda och närstående. Barn är överrepresenterade i den grupp som har påverkats av domarna. Socialstyrelsen har haft i uppdrag av regeringen att utreda konsekvenserna av två domar från Högsta förvaltningsdomstolen, där huvudfrågan har rört det så kallade femte grundläggande behovet. Behovet innebär ”annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade”. Analysen visar att möjligheten att få personlig assistans för det femte grundläggande behovet har begränsats för den som inte har en psykisk funktionsnedsättning, för den som behöver stöd med egenvård och för den som behöver stöd av någon med ingående kunskap om honom eller henne där koppling saknas till övriga grundläggande behov

Analysen visar också att de flesta av de som får sin assistansersättning indragen eller får avslag på ansökan på grund av tillämpningen av domarna ansöker om och beviljas kommunala insatser. Två tredjedelar får personlig assistans enligt LSS från kommunen. Tillämpningen av domarna har därför lett till ökade kostnader för kommunerna.

Domarna om det femte grundläggande behovet har fått konsekvenser för barn med funktionsnedsättning, särskilt för dem med stora behov av stöd med egenvård. Barn är överrepresenterade i den grupp som har påverkats av domarna. Socialstyrelsens enkät visar att cirka 40 procent av de som berörs av domarna är barn. I befolkningen i stort utgör barn 20 procent. Analysen visar att det är svårt för kommunerna att hitta insatser för barn som kan tillgodose de behov som tidigare tillgodosågs genom personlig assistans. Nästan hälften av barnen får avlösarservice i stället. Det är en insats som ger barnet sämre möjlighet till självständighet och delaktighet än vid personlig assistans. 20 procent av de barn som inte får assistans blir utan kommunala insatser. Domarna har till viss del även inneburit ökad vistelse på korttidsboende för barn med funktionsnedsättning.

Socialstyrelsens analys visar också att närstående får ta ett större ansvar än tidigare för att tillgodose behov av stöd, tillsyn och omvårdnad.

Socialstyrelsen bedömer att konsekvenserna av domarna om det femte

grundläggande behovet blir olika beroende på var i landet den enskilde bor. Vilka insatser kommunerna beviljar de personer som nekats eller får indragen personlig assistans skiljer sig åt, vilket riskerar att leda till att personer med funktionsnedsättning inte får stöd och hjälp på lika villkor.

Mot bakgrund av det ovanstående vill jag därför fråga statsrådet Åsa Regnér:

Vilka slutsatser drar statsrådet av Socialstyrelsens rapport om insatser för personlig assistans?

.....

Lars Beckman (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander